

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Michala Jantoše a JUDr. Markéty Fialové ve věci

žalobce: **MUDr. Pavel N.**
bytem xxx

proti
žalované: **Česká lékařská komora**
sídlem Lužická 419/14, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2022, č. j. 21/56-001/0107, ve věci **disciplinárního deliktu,**

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A. Vymezení věci a obsahu podání účastníků

1. Čestná rada České lékařské komory (dále jen „ČLK“) napadeným rozhodnutím uznala žalobce vinným z disciplinárního deliktu, kterého se měl dopustit tím, že *jako praktický lékař v ordinaci v xxx, v průběhu roku 2021 nutil nejméně dvě pacientky (paní Jitku K. a Ing. Lenku M.) ke gynekologickému vyšetření prováděnému jím osobně, pod pobružkou vyřazení těchto pacientek z registrace, ukončení péče o ně či nepřijetí do péče, aniž by měl od Krajského úřadu Jihomoravského kraje uděleno oprávnění k poskytování zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví a aniž by pro zmíněné ukončení péče či nepřijetí do péče byly splněny zákonem stanovené důvody, a u nejméně jedné pacientky (Ing. Radky K.) zmíněné gynekologické vyšetření v lednu 2021 provedl.* Tím porušil ustanovení § 11 odst. 1 a § 48 odst. 1 a 2 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, § 5 odst. 3 zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního

lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“), § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČLK“), a § 3 odst. 2, 3 a 5 Stavovského předpisu ČLK č. 10 – Etického kodexu (dále jen „etický kodex“), a to tím, že vykonával lékařské povolání v rozporu s jeho etikou a v rozporu se zákony. Za popsany delikt bylo žalobci podle § 18 odst. 3 písm. c) komorového zákona uloženo disciplinární opatření v podobě vyloučení z ČLK.

2. Žalobce v žalobě, jíž se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí, předně namítal, že Čestná rada ČLK neprováděla dokazování a pouze převzala tvrzení z návrhu revizní komise okresního sdružení ČLK. Čestná rada vyslechla MUDr. J., pověřenou členku revizní komise okresního sdružení ČLK, ale ta rozhodně nemohla být vyslechnuta jako svědek, protože řízení ve věci disciplinárního deliktu musí proběhnout v duchu zásad závazných pro správní trestání. Proto je též problematické, že Čestná rada ČLK neprováděla žádné dokazování. Provedení důkazů u jednání Čestné rady ČLK nelze nahradit jejich shromážděním v přípravné fázi vedené revizní komisí okresního sdružení, protože v této fázi řízení žádné dokazování, kterého by se mohl žalobce zúčastnit, neprobíhalo. U ústního jednání před Čestnou radou ČLK měli být vyslechnuti svědci, měly být přečteny listiny a každá ze stran se k provedeným důkazům měla mít možnost vyjádřit a navrhnout případné další důkazy. To se však nestalo. Nadto rozhodnutí obsahuje neprokázané spekulace o tom, že takových žen bylo jistě více a úvaha nad tím, proč žalobce takto nenutil k rektálnímu vyšetření mužské pacienty. Došlo tak k porušení zásad kontradiktornosti řízení a bezprostřednosti a zajištění práva na obhajobu. Při zajišťování důkazů nebyla žalobci poskytnuta možnost na tomto procesu participovat a následně důkazy nebyly provedeny.
3. Dále žalobce uvedl, že je napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože z něj není patrné, z jakých podkladů plynou konkrétní tvrzené skutečnosti, co je již právním hodnocením a co pouhými spekulacemi.
4. Konstrukce, že měl vydírat některé pacientky v tom smyslu, aby si od něj nechaly provést gynekologické vyšetření, která měl vykazovat na některého z kolegů, dle žalobce zcela překrucuje objektivní stav i jeho motivaci. Jeho úmyslem bylo provozovat primární péči v širším rozsahu, než jak je obvyklé v ČR. Aktuální systém primární péče u praktických lékařů je nastaven extrémně úzce, kdy se praktičtí lékaři zabývají pouze banálními onemocněními a jinak odesílají své pacienty k příslušným specialistům. Z praktických lékařů se tak stávají jen úředníci. Tento model je v celosvětovém měřítku raritní, převládajícím modelem je tzv. model rodinného lékařství, který byl praktikován v ČSR do roku 1948 a zahrnuje péči o pacienty v nejrůznějších oborech jako je interna, gynekologie, chirurgie, v zahraničí často i pediatrie. Tento model je dle žalobce správný, proto se jej snažil praktikovat. Za tím účelem si doplňoval vzdělání ohledně jednotlivých kvalifikací a takto získal atestaci udělenou Švédskou národní zdravotní autoritou, jejíž součástí byla i atestace z gynekologie. Rovněž absolvoval odborné kurzy gynekologického ultrazvuku z prvního a druhého trimestru a další. Tyto své představy transparentně prezentoval svým pacientům, kterým rozdával letáčky a upořádal den otevřených dveří.
5. Dále žalobce popsal, že v případě Jitky K. a Ing. Lenky M. došlo k tomu, že odmítly žalobcem nastavený individuální léčebný postup. Paní K. se dostavila v 16. týdnu těhotenství pro razítko do těhotenské průkazky, na což jí žalobce řekl, že by měla docházet k němu. Jelikož to odmítla a chtěla docházet ke svému gynekologovi, byl žalobce nucen ukončit péči o ni, protože jí nemohl garantovat dostatečnou péči o její zdravotní stav. Paní M. dorazila do ordinace žalobce s bolestmi v podbříšku a domáhala se žádanky na urologii. Žalobce jí chtěl vyšetřit, protože její bolesti mohly mít celou řadu příčin ať již gynekologických či urologických. Vyšetření žalobcem ale odmítla, proto žalobce ukončil péči o ni. V případě Ing. Radky K. byla situace jiná. Ta gynekologické vyšetření neodmítla, byla jí nasazena medikace, se kterou byla spokojená. Až následně se z ordinace odhlásila. Žalobce však odmítá, že by jí uváděl v omyl, protože rozsah poskytované péče vždy uváděl transparentně. Uvedené prokazuje, že postup při ukončení péče byl souladný s § 48 odst. 2 písm.

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Chrudinová.

d) zákona o zdravotních službách, protože pacientky odmítly žalobcem navržený léčebný postup. Žalobce se ani náznakem nedopustil neetického chování vůči pacientům, protože všem vysvětlil svůj náhled na poskytování zdravotní péče. Žalobce nesouhlasí ani s tím, že by poskytoval zdravotní péči bez příslušného oprávnění, protože se jedná pouze o odlišný výklad primární péče. Ke každému z úkonů měl žalobce certifikaci o prodělání příslušného kurzu a nadto osvědčení o atestaci v oboru pokrývající rozsah rodinného lékařství. Je pochybením Ministerstva zdravotnictví, že žalobci oficiálně neuznalo jeho atestace ze zahraničí, což je rozporné s mezinárodními úmluvami a nařízeními EU ohledně uznávání kvalifikací ve zdravotnictví.

6. Žalovaná ve svém vyjádření předně poukázala na to, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno již dne 20. 5. 2022. Žaloba podaná dne 7. 6. 2022 neobsahuje žádné žalobní body. Ty byly doplněny až podáním ze dne 29. 6. 2022, tj. po uplynutí žalobní lhůty, proto měla být žaloba odmítnuta. V případě, že by soud žalobu neodmítl, navrhla žalovaná žalobu zamítnout. V odůvodnění rozhodnutí je jasně uvedeno, z jakých důkazů Čestná rada ČLK vycházela. Každá úvaha je spojena s konkrétním důkazem. MUDr. J. nebyla vyslechnuta v pozici svědka, ale jako pověřená členka revizní komise okresního sdružení ČLK měla právo se účastnit jednání a vyjádřit se k věci. Úvahy žalobce o způsobu fungování primární péče jsou irelevantní, neboť je nutné řídit se zákony ČR. Pokud pacient odmítne nezákonný léčebný postup, nemůže být naplněn důvod pro ukončení péče upravený v § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách. Žalobce nevyužil v řízení možnosti uvést věci na pravou míru a ústního jednání se nezúčastnil.
7. Žalobce v podání ze dne 14. 8. 2022 zopakoval své úvahy o tom, jak by měla vypadat péče praktických lékařů. Uvedl, že Jitka K. a Lenka M. byly konfliktními pacientkami, které se snažily jeho úsilí zmařit. Mnoho pacientů je s poskytovanou péčí spokojeno. Žalobce s žalovanou nekomunikoval, protože by se mu žalovaná měla omluvit už jen za to, že jeho jednání učinila předmětem disciplinárního řízení. Soud by měl dle žalobce provést výslechy svědků, které hned na vyžádání zašle.
8. V podání ze dne 25. 5. 2023 žalobce odmítl, že by žalobní body doplnil opožděně. Čestná rada ČLK měla vyslechnout jako svědky ženy, které podaly stížnost. Rovněž měly být čteny listinné důkazy. Z protokolu o jednání nevyplývá, že by se to stalo. Výpověď MUDr. J. není výsledkem svědka a jí sdělené informace nemohly být zdrojem informací o skutkovém stavu. Dále žalobce namítal, že Čestná rada ČLK měla rozhodnout v devítičlenném sboru, z protokolu o jednání ani z napadeného rozhodnutí ale není zřejmé, zda se v tomto počtu sešla. Z provedených důkazů také dle žalobce není zřejmé, jaký konkrétní lékařský úkon měl být zmíněným ženám nabízen, nelze proto ani určit, zda tento úkon spadal do oboru všeobecného praktického lékařství nebo ne. Hranice právního rámce poskytování lékařských služeb jsou neostré. U všeobecného praktického lékařství zcela chybí. To musí být bráno v potaz při hodnocení zavinění. Také z posudku oborové komise pro vnitřní lékařství vyplývá, že hranice mezi tímto oborem a oborem všeobecného praktického lékařství je neurčitá. Proto je nutné přesně určit úkon, který měl být uvedeným ženám nabízen. Tím také bude ohraničen skutek, který je žalobci kladen za vinu. Úvahy žalobce o jeho představách fungování systému praktických lékařů a jeho vzdělávání měly být zohledněny při stanovení disciplinárního opatření, leč nebyly. Odůvodnění uloženého trestu není provedeno pečlivě. Nebylo vysvětleno, proč jsou zjištěné polehčující okolnosti natolik bezvýznamné, že i přes ně musel být uložen nepřísrnější trest. Z kopie SMS zprávy zaslané pacientce vyplývá jen to, že ji žalobce vyzval, nechť mu sdělí, zda se chystá změnit lékaře či zdravotní pojišťovnu. Nejedná se o důkaz nátlaku na ukončení péče ze strany žalobce.
9. Žalovaná ve vyjádření ze dne 13. 6. 2023 opětovně odkázala na napadené rozhodnutí, jehož odůvodnění dle žalované pokrývá skutečnosti namítané i v posledním vyjádření žalobce.

B. Posouzení věci krajským soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Chrudinová.

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. platí, že *soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.* Žalobci byla dne 7. 8. 2022 taková výzva soudu doručena. Žalobce v reakci na to dne 18. 8. 2022 soudu doručil podání, ve kterém se vyjádřil k argumentaci žalované. V posledním odstavci uvedl: *Teda žádáme soud, ať potvrdí žalobu a v případě potřeby nařídí řízení a provede výpovědi svědků, které hned na vyžádání zašleme.* Citovanou větou žalobce dle krajského soudu nevyslovil nesouhlas s rozhodnutím bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. ani jí nijak svůj souhlas či nesouhlas s rozhodnutím bez jednání nepodmínil. Vyjádření žalobce je jen jakýmsi podnětem soudu, aby sám zvážil, zda je potřebné jednání nařídit (což soud činí vždy). Jedná se tak o zcela odlišnou situaci, než kterou řešil NSS v rozsudku ze dne 7. 4. 2022, č. j. 10 Afs 176/2020-58 (zde účastník k výzvě soudu uvedl, že souhlasí s rozhodnutím bez jednání, pokud bude mít soud za prokázané jeho tvrzení, v opačném případě žádal o nařízení jednání). Proto soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro to, aby rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s.

Včasnost a úplnost žaloby

12. Lhůta pro podání žaloby činí v tomto případě podle § 129 odst. 1 s. ř. s. třicet dnů od doručení rozhodnutí. Mezi účastníky je sporné, zda došlo k účinnému doručení dne 20. 5. 2022, 7. 6. 2022 nebo až 14. 6. 2022. Jelikož podal žalobce žalobu dne 7. 6. 2022, učinil tak s ohledem na všechna v úvahu připadající data doručení napadeného rozhodnutí včas.
13. Z § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. vyplývá, že žaloba musí mj. obsahovat *žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.* Podle odst. 2 věty třetí téhož ustanovení platí, že *rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby.* Žaloba tedy musí ve lhůtě k jejímu podání obsahovat alespoň jeden žalobní bod. Žalobce ale podal žalobu jako blanketní a žalobní body doplnil až podáním doručeným soudu dne 4. 7. 2022. Z tohoto důvodu by sice bylo nutné zabývat se tím, zda bylo doručení napadeného rozhodnutí dne 20. 5. 2022 řádné, avšak s ohledem na níže uvedené však přezkum této skutečnosti pozbyl význam.
14. Žalobce totiž v žalobě doručené soudu 7. 6. 2022 požádal o ustanovení zástupce k doplnění žaloby. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí, *požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zabavení řízení.* Jelikož o této žádosti soud rozhodl až usnesením ze dne 25. 7. 2022, č. j. 60 Ad 5/2022-43, které nabylo právní moci dne 28. 7. 2022, lhůta pro podání žaloby, a tudíž i pro uvedení alespoň jednoho žalobního bodu, v době od 7. 6. 2022 do 28. 7. 2022 žalobci neběžela. Doplnění žalobních bodů podáním doručeným soudu dne 4. 7. 2022 tak bylo zjevně včasné, tj. i v případě, že by soud vycházel z data doručení napadeného rozhodnutí dnem 20. 5. 2022 (do 4. 7. 2022 by uplynulo z třicetidenní lhůty dle § 129 odst. 1 s. ř. s. jen 18 dnů).
15. Závěr o včasném uplatnění, tj. uplatnění v souladu s citovaným § 71 odst. 2 s. ř. s. ale nelze vztáhnout k žalobním bodům, které žalobce nově uplatnil až v podání ze dne 25. 5. 2023. Jedná se o námitky (i) že není zřejmé, zda čestná rada ČLK rozhodla ve správném složení, (ii) že nebyly prokázány konkrétní ženám nabízené lékařské úkony, a tudíž nebyl dostatečně vymezen skutek, (iii) že není dostatečně odůvodněna uložená disciplinární sankce (své představy o fungování praxe praktických lékařů spojoval žalobce v původním doplnění žaloby s tvrzením o tom, že jeho jednání není protiprávní, nikoliv s tím, že by měly být jeho pohnutky zohledněny při uložení disciplinární sankce) a (iv) že byla z SMS zaslané žalobcem jedné z pacientek učiněna nesprávná skutková zjištění. Jelikož tyto žalobní body, ba ani jejich zárodky neuplatnil žalobce v žádném z předchozích

podání, byly zjevně uplatněny až po uplynutí žalobní lhůty, a tudíž se jimi soud jako s nepřípustnými nemohl zabývat.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí

16. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí představuje vadu rozhodnutí, v jejímž důsledku nemůže být rozhodnutí soudem přezkoumáno. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí může spočívat v jeho nesrozumitelnosti nebo v nedostatku důvodů. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je však vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.
17. Napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Z jeho výroku je zřejmé, jak Čestná rada ČLK rozhodla. Odůvodnění je rozděleno na skutkovou část (str. 2 až 4), ve které jsou uvedeny veškeré důkazy, ze kterých Čestná rada ČLK vycházela, a na hodnotící část (str. 5 až 10), ve které jsou popsány jednotlivé úvahy, kterými se Čestná rada ČLK řídila při výkladu dotčených právních a statutárních předpisů. S žalobcem lze souhlasit v tom, že rozhodnutí obsahuje některé spekulace (např. o počtu pacientek, kterým bylo vnucováno gynekologické vyšetření – str. 6, vykazování gynekologických výkonů zdravotním pojišťovněm skrze MUDr. K. – str. 8). Čestná rada ČLK však vždy u každé takové skutečnosti uvedla, že si je vědoma jejího neprokázání, a proto ji nehodnotila. Žádná taková skutečnost ani nebyla součástí skutku, ve kterém bylo spatřováno disciplinární provinění. Na přezkoumatelnost rozhodnutí proto nemají uvedené skutečnosti vliv.

Dokazování

18. Profesionální komory jsou právníckými osobami, jimž zákon svěřil rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právníckých osob, a jsou tedy správními orgány ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2005, č. j. 1 As 21/2004 - 38). Delikty členů profesních komor jsou specifickou skupinou veřejných disciplinárních deliktů. Vůči speciálním ustanovením o řízení v těchto věcech se až na výjimky subsidiárně uplatní správní řád. Podrobnosti o disciplinárním řízení stanoví typicky statutární předpisy komor, např. disciplinární řády (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 8. 2014, č. j. 3 Ads 106/2013-29, č. 3120/2014 Sb. NSS). Disciplinární odpovědnost spočívá především v odpovědnosti za porušení zvláštních služebních či členských povinností v organizačním režimu ovládaném pravidly správně právního charakteru. Subjektem, který tuto odpovědnost uplatňuje, je příslušný disciplinární orgán.
19. Čl. 6 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod obsahuje minimální standard práv každého, kdo je obviněn z trestného činu. Mezi tato práva týkající se dokazování patří zejména právo vyslyšet nebo dát vyslyšet svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslechu svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek, jako svědků proti sobě. Rovněž lze zmínit právo být seznámen s podstatou obvinění a právo hájit se osobně nebo prostřednictvím obhájce. Na disciplinární řízení však nelze bez dalšího aplikovat všechny záruky trestního procesu ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jakkoli i v tomto typu řízení je třeba zajistit přinejmenším naplnění klíčových pravidel dokazování v řízení vedeném orgánem veřejné moci, v němž má být adresátu veřejné moci uložena povinnost (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 6. 2022, č. j. 10 As 516/2021-56, bod 15 a judikaturu tam uvedenou).
20. S žalobcem lze souhlasit v tom, že z protokolu o ústním jednání vedeném čestnou radou ČLK není provádění důkazů zaznamenáno. To ale neznamená, že dokazování neproběhlo. Výše uvedené svědčí o tom, že se Čestná rada ČLK seznámila se shromážděnými důkazy a jednotlivá zjištění promítla do napadeného rozhodnutí. Jinak by se v něm tato zjištění ani nemohla objevit.
21. Krajský soud nerozumí tomu, jak mohl být žalobce postupem Čestné rady ČLK zkrácen na svém právu na obhajobu. Žalobce byl vyrozuměn o podaných stížnostech a několikrát se k věci vyjádřil. Byl mu doručen návrh na zahájení disciplinárního řízení a byl předvolán k ústnímu jednání. V průběhu řízení nevyužil možnosti navrhnout důkazy (např. výslechy svědků či stěžovatele) a nevyužil ani možnosti zúčastnit se ústního jednání. Tvrzení žalobce o tom, že při výslechu mohl

svědkům klást otázky, je proto odtržené od kontextu projednávaného případu. To žalobce totiž mohl těžko učinit, když jejich výslech nenavrhl a ani se nezúčastnil ústního jednání. Podle čl. 13 odst. 5 a 7 Disciplinárního řádu ČLK se výslechy svědků a osob, které podaly stížnost, provádějí, pokud je to potřebné (zákonost tohoto ustanovení statuárního předpisu přitom v žalobě zpochybněna nebyla). Z neprovedení výslechů stěžovatelek lze tak usoudit, že Čestná rada ČLK to za potřebné nepovažovala a za dostatečné považovala písemná vyjádření, tedy listinné důkazy.

22. Důkaz listinou se podle § 53 odst. 6 správního řádu provádí tak, že se listina přečte a učiní se o tom záznam do spisu. Z protokolu o ústním jednání (ani jiné části spisu) není patrné, že by na něm byly listiny přečteny. Listiny je nutné číst podle § 53 odst. 6 věty druhé správního řádu tehdy, pokud jsou přítomni účastníci řízení, dotčené osoby nebo veřejnost. Žalobce však přítomen z vlastní vůle nebyl. Nelze si proto ani představit, jak mohl být žalobce zkrácen na svých právech tím, že listinné důkazy ze spisu nebyly při ústním jednání přečteny. Jak již soud uvedl výše, čestná rada ČLK se s listinami ve spise nepochybně seznámila, jinak by ani nemohla jejich obsah přenést do napadeného rozhodnutí. Jedná se tak v podstatě o to, že do správního spisu včetně protokolu o ústním jednání, nebylo zaznamenáno, že se tak stalo. Judikatura NSS je ustálena na závěru, že neučinění záznamu o provedení důkazu listinou do spisu sice představuje pochybení správního orgánu, toto pochybení však nemá vliv na zákonost rozhodnutí o věci samé za situace, že listina byla součástí správního spisu, se kterým se mohl účastník řízení seznámit a vyjádřit se k jeho obsahu před vydáním rozhodnutí (srov. rozsudky NSS ze dne 11. 1. 2012, č. j. 1 As 125/2011-178, bod 59, ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 As 29/2011-51, ze dne 9. 8. 2017, č. j. 7 As 168/2017-35, body 34 a 36 a ze dne 28. 12. 2022, č. j. 10 As 264/2020-50, bod 41). Všechny listinné důkazy byly založeny ve spise po celou dobu řízení a žalobce do nich mohl nahlédnout. Navíc opět je nutné připomenout, že to byl žalobce, kdo se dobrovolně zřekl účasti u ústního jednání.
23. Lze tak uzavřít, že žalobce se mohl v disciplinárním řízení účinně hájit, mohl se vyjádřit k vznesenému obvinění, mohl navrhnout důkazy, mohl se zúčastnit ústního jednání, avšak v převážné míře svých práv nevyužil. Na základě shora uvedeného hodnotí soud námitku jako nedůvodnou.
24. Krajský soud nesouhlasí s žalobcem ani v tom, že by byla pověřená členka revizní komise okresního sdružení MUDr. J. v řízení před čestnou radou ČLK vyslechnuta jako svědek. Z obsahu spisu vyplývá, že v posuzovaném případě podala návrh na zahájení disciplinárního řízení s žalobcem v souladu s čl. 13 odst. 1 písm. c) Disciplinárního řádu ČLK Revizní komise Okresního sdružení ČLK Hodonín na základě stanoviska předsedy čestné rady ČLK ze dne 29. 4. 2021 přímo Čestné radě ČLK. Dne 20. 1. 2022 zaslal předseda Čestné rady ČLK předsedovi Revizní komise Okresního sdružení ČLK Hodonín předvolání k ústnímu jednání před Čestnou radou ČLK na den 11. 3. 2022. V reakci na toto předvolání sdělil dne 4. 3. 2022 předseda Revizní komise Okresního sdružení ČLK Hodonín Čestné radě ČLK, že se jednání za Revizní komisi Okresního sdružení ČLK Hodonín zúčastní její členka MUDr. J. Ta následně byla na jednání Čestné rady ČLK slyšena v souladu s čl. 8 odst. 2 Disciplinárního řádu ČLK (na řízení před čestnou radou ČLK se dle čl. 13 odst. 4 Disciplinárního řádu ČLK vztahují totožná pravidla jako na řízení před čestnou radou okresního sdružení), tj. právě jako pověřený člen Revizní komise Občanského sdružení ČLK, která podávala návrh na zahájení předmětného disciplinárního řízení. Žalovaná ve vyjádření k žalobě příhodně přirovnala její roli při jednání Čestné rady ČLK k postavení státního zástupce u jednání trestního soudu. Z napadeného rozhodnutí pak nevyplývá, že by cokoli z obsahu jejího vyjádření bylo podkladem pro zjištění skutkového stavu. Podstata disciplinárního deliktu žalobce spočívala v tom, že žalobce pod hrozbou ukončení péče nutil dvě pacientky ke gynekologickému vyšetření a u jedné pacientky takové vyšetření provedl, aniž by měl oprávnění k poskytování zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví, a aniž by odmítnutí gynekologického vyšetření žalobcem bylo důvodem pro ukončení péče o pacientku. Žalobce v žalobě ani v následných podáních ale netvrdí, jaké konkrétní skutečnosti, které jsou podstatou disciplinárního obvinění, měly být nezákonně získány z vyjádření MUDr. J. Veškerá skutková zjištění shrnutá na str. 2 až 4

napadeného rozhodnutí činila Čestná rada ČLK z listinných důkazů, které byly obsahem správního spisu. Vnucování gynekologického vyšetření pod pohrůžkou ukončení péče zjistila ze stížností Jitky K. a Ing. Lenky M. Provedení gynekologického vyšetření vyplynulo ze stížnosti Ing. Radky K. a jejího následného vyjádření ze dne 20. 5. 2021. Z odpovědi Krajského úřadu Jihomoravského kraje vyplynulo, že žalobce disponuje oprávněním k poskytování zdravotních služeb jen v oboru všeobecného praktického lékařství. Čestná rada ČLK vyhodnotila také obsah vyjádření samotného žalobce, ze kterého zjistila, že ten opravdu nabízí mj. gynekologickou péči o pacientky a že Jitku K. skutečně vyzval k tomu, nechť se přeregistruje k jinému lékaři, pokud nemá zájem o jím prováděné gynekologické vyšetření. I na str. 7 žaloby ostatně žalobce uvedl, že skutečně zmíněným ženám nabízel, resp. provedl gynekologické vyšetření a že při odmítnutí vyšetření neměl zájem poskytovat jím zdravotní péči. Všechny rozhodné skutečnosti tak byly zjištěny z jiných zdrojů než z výpovědi MUDr. J.

Ostatní námitky

25. Podle § 9 odst. 2 písm. a) zákona o ČLK platí, že *každý člen komory má povinnost vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákonem*. Podle § 11 odst. 1 zákona o zdravotních službách platí, že *poskytovatel může poskytovat pouze zdravotní služby uvedené v oprávnění k poskytování zdravotních služeb*. Dle § 16 odst. 1 písm. e) téhož zákona je jednou z podmínek pro získání oprávnění k poskytování zdravotních služeb skutečnost, že daná fyzická osoba *je způsobilá k samostatnému výkonu zdravotnického povolání v oboru zdravotní péče, kterou bude poskytovat jako zdravotní službu*. Způsobilost lékaře se podle § 5 odst. 1 zákona č. 95/2004 Sb. získává *úspěšným ukončením specializačního vzdělávání atestační zkouškou, na jejímž základě je lékařovi vydán ministerstvem diplom o specializaci v příslušném specializačním oboru*. Jednotlivé obory specializačního vzdělávání lékaře jsou uvedeny v příloze č. 1 k tomuto zákonu. Obor *rodinný lékař* v ní uveden není.
26. V řízení bylo zjištěno, že žalobce je držitelem oprávnění k poskytování zdravotních služeb toliko v oboru všeobecného praktického lékařství. Pouze v tomto oboru tak mohl poskytovat zdravotní služby. Český právní řád skutečně nezná obor rodinné lékařství, do něhož by měly dle žalobce spadat též některé gynekologické úkony. Za tohoto stavu krajský soud souhlasí s žalovanou, že žalobce nebyl oprávněn poskytovat zdravotní péči v oboru gynekologie a porodnictví a provádět, resp. svým pacientkám nabízet zdravotní služby z tohoto oboru (palpační vyšetření a vyšetření vaginálním ultrazvukem), tj. že překročil rámec úkonů, které je oprávněn provádět praktický lékař, neboť tyto úkony náležejí do oboru gynekologie a porodnictví, jak vyplývá z posudků oborových komisí Vědecké rady ČLK pro všeobecné praktické lékařství a pro gynekologii a porodnictví. Jelikož tak žalobce činil, porušil citovaná ustanovení a poskytoval zdravotní služby v rozporu se zákonem. Tuto otázku posoudila Čestná rada ČLK správně.
27. Ta také přílehavě označila úvahy žalobce o tom, jakou náplň by měla mít praxe praktických lékařů, za irelevantní. Žalobce poskytoval zdravotní služby na území ČR, proto byl povinen řídit se platnými a účinnými právními předpisy ČR, které obor rodinné lékařství neznají, a to i tehdy pokud chtěl svým pacientům poskytovat péči v nadstandardním rozsahu. Soudu není zřejmé, s jakými konkrétními mezinárodními smlouvami a evropskými předpisy je rozporný právní řád ČR v tom, že nezná obor rodinné lékařství. Žalobce ve své námitce žádné konkrétní nezmínil. Vzdělání žalobce získané v zahraničí a v jiných oborech je pro posouzení věci irelevantní, protože nevedlo k získání odborné způsobilosti definované českými právními předpisy, která je podmínkou pro udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle § 16 odst. 1 zákona o zdravotních službách. Proto soud žalobcem přeložené doklady o absolvování vzdělání v zahraničí a v jiných oborech neprovedl jako důkaz. Stejně tak je nepřipadná námitka žalobce, že mu ministerstvo neuznalo vzdělání získané v zahraničí. Postup ministerstva při uznávání zahraničního vzdělání ve smyslu části sedmé zákona č. 95/2004 Sb. totiž není předmětem tohoto řízení.
28. Krajský soud nesouhlasí s žalobcem ani v tom, že by byl v popsáných případech naplněn důvod pro ukončení péče o pacientky podle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách. Podle

něj platí, že *poskytovatel může ukončit péči o pacienta v případě, že pacient závažným způsobem omezuje práva ostatních pacientů, úmyslně a soustavně nedodrží navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas, nebo se neřídí vnitřním řádem a jeho chorání není způsobeno zdravotním stavem.* Citované ustanovení umožňuje ukončit péči o pacienta, pokud tento úmyslně a soustavně nedodrží navržený léčebný postup, se kterým souhlasil (ostatní důvody upravené v předmětném ustanovení zjevně nepřicházejí v úvahu). Pacientky, u kterých měl žalobce ukončit péči, ale s navrženým gynekologickým vyšetřením nesouhlasily, tudíž nebylo možné v jejich případě podle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách postupovat. Navíc se předmětné ustanovení pochopitelně vztahuje pouze na situace, kdy poskytovatel zdravotních služeb poskytuje zdravotní služby v oboru, ve kterém dle vydaného povolení smí zdravotní služby poskytovat. Žalobce však protiprávně ukončil (resp. hrozil ukončením) péče o pacientky, pokud odmítnou jím nabízené zdravotní služby z oboru, v němž nemohl poskytovat zdravotní služby.

29. Stejně tak souhlasí soud s žalovanou v tom, že jednání žalobce bylo neetické. Žalobce pouze obecně namítá, že jeho jednání nemohlo být neetické, protože svým pacientům transparentně prezentoval svůj náhled na fungování primární lékařské péče. Etickou stránkou jednání žalobce se Čestná rada ČLK zabývala na str. 7 napadeného rozhodnutí, kde s odkazem na § 5 odst. 2, 3 a 5 Etického kodexu ČLK uvedla, že lékař se má ke svému pacientovi chovat korektně, s pochopením, nemá se snižít k hrubému jednání a má jednat s pacientem jako s rovnocenným partnerem. Lékař též nesmí zneužít důvěru svého pacienta. Žalobce dle žalované neoprávněně podmiňoval poskytování péče lékařskými úkony, ke kterým nebyl oprávněn. Jednal s pacientkami prostřednictvím nátlaku a pohrůzek (ukončením péče o ně). Nedbal ani toho, že pacientky byly oprávněny odmítnout jím nabízené lékařské úkony, které nadto byly velmi intimní povahy (vaginální vyšetření). S tímto hodnocením se krajský soud ztotožňuje a v porobnostech na něj odkazuje.
30. Nad rámec toho, co již uvedla Čestná rada ČLK, musí soud doplnit, že žalobce naprosto postrádá kritický náhled na své jednání. Přehlíží, že podle právních předpisů ČR nebyl oprávněn poskytovat zdravotní péči v oboru gynekologie a porodnictví. Nejen, že tak činil, ale pacientkám, které to odmítly, hrozil neoprávněným ukončením zdravotní péče. Takové jednání není jen po všech stránkách nezákonné, nýbrž jej lze hodnotit jako zcela neetické. Žalobce nebral ohled na vůli pacientek a odmítal jim nadále poskytovat zdravotní péči jen proto, že nesdílely jeho náhled na rozsah poskytované zdravotní péče praktickými lékaři. Takové jednání postrádá jakékoliv morální ospravedlnění, které nemůže přinést ani informovanost, o kterou se žalobce dle svých slov snažil. Pokud se totiž žalobce prezentoval tak, že je oprávněn provádět také jiné úkony zdravotních služeb než z oboru praktického lékařství (což nebyl), tak mohl o to více vzbudit ve svých pacientech falešný pocit toho, že je k těmto zdravotním úkonům oprávněn. Pomine-li soud nezákonnost jednání žalobce a přihlédně k motivaci žalobce, který dle svých slov hodlal svým pacientům dopřát širší nabídku zdravotní péče, pak do této rovnice vůbec nezapadá nátlak, který žalobce vyvíjel na pacientky, které jeho služby odmítly. Nepochybně i zahraniční poskytovatelé zdravotních služeb v oboru rodinné lékařství ctí svobodnou vůli svých pacientů a respektují jejich základní právo spočívající v odmítnutí navrženého lékařského úkonu. Rovněž tomuto základnímu nejen právnímu ale i etickému pravidlu se jednání žalobce přičilo. Ani tato námitka proto není důvodná.
31. Závěrem soud uvádí, že neprovedl k důkazu navržené výsledky svědků, které zmínil žalobce v podání ze dne 14. 8. 2022. Soudu totiž není zřejmé, koho měl jako svědka vyslechnout (zda stěžovatelky, jiné pacientky žalobce nebo osoby, které s žalobcem spolupracovaly) ani to, jaké konkrétní skutečnosti měli tyto svědci prokázat. Žalobce totiž v uvedeném podání popsal svůj náhled na fungování primární zdravotní péče, vyjádřil se k charakterovým vlastnostem stěžovatelek, popsal svůj dojem z hodnocení jeho práce jinými pacienty a svůj vztah k ČLK. Soudu není zřejmé, kterou z těchto skutečností, měli navržení svědci prokázat. Žalobce přitom tíží břemeno tvrzení a břemeno důkazní a je povinen uvést konkrétní tvrzení a označit konkrétní důkaz

k jeho prokázání. Soud není oprávněn domýšlet za žalobce, jaké konkrétní skutečnosti, měly být konkrétním důkazním návrhem prokázány. V opačném případě by soud přestal být neustranným rozhodčím ve sporu a suploval by roli žalobcova advokáta.

C. Závěr a náhrada nákladů řízení

32. Vzhledem k výše uvedenému krajský soud podle § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu zamítl jako nedůvodnou.
33. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalované jako správnímu orgánu nad rámec její úřední činnosti žádné náklady nevznikly, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 31. 3. 2015 č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Olomouc 2. srpna 2023

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu